

روسیه (به روسی: Россия، واجنویسی: راسیا) با نام رسمی فدراسیون روسیه (Российская Федерация، واجنویسی: راسیسکایا فدراتسیا) پهناورترین کشور جهان است که در شمال اوراسیا قرار دارد. این کشور در آسیای شمالی و اروپای خاوری واقع است و با اقیانوس آرام شمالی و اقیانوس منجمد شمالی؛ و نیز با دریای خزر، دریای سیاه، و دریای بالتیک مرز آبی دارد. روسیه با ۱۴ کشور آسیایی و اروپایی مرز زمینی دارد و با کشورهای پیرامون دریای برینگ، دریای ژاپن، دریای خزر، دریای سیاه، و دریای بالتیک ارتباط دریایی دارد.

روسیه با ۱۷,۰۷۵,۴۰۰ کیلومتر مربع وسعت، پهناورترین کشور جهان است. پهناوری روسیه کمتر از دو برابر مساحت کانادا یا چین یا ایالات متحده آمریکا و بیشتر از یک دوم مساحت قاره آفریقا است. این کشور در عرضهای بالای جغرافیایی واقع شده است و بیشتر مناطق کشور سردسیر و کم بارش است. به همین دلیل بیشتر مناطق این کشور (به ویژه سرزمین بزرگ سیبری) خالی از سکنه هستند و کشاورزی در این مناطق میسر نیست. پایتخت روسیه شهر مسکو است که در باختر و بخش اروپایی کشور است و بزرگترین شهر اروپا است.

روسیه با حدود ۵/۱۴۴ میلیون نفر (در سال ۲۰۱۷) جمعیت نهمین کشور پرجمعیت دنیاست. تراکم جمعیت روسیه ۸,۴ نفر در هر کیلومتر مربع است که از پایینترین نرخهای تراکم جمعیت در جهان است. همچنین نرخ رشد جمعیت در این کشور منفی است. بیشتر جمعیت روسیه در غرب این کشور (بخش اروپایی) زندگی می‌کنند. بر اساس سرشماری سال ۲۰۱۰ حدود ۸۱ درصد از مردم این کشور از قومیت روس هستند. در مجموع ۱۶۰ گروه قومی در این کشور زندگی می‌کنند. تاتارها ۳,۹ درصد جمعیت روسیه را تشکیل می‌دهند و بزرگترین اقلیت قومی این کشور محسوب می‌شوند. اقوام اوکراینی، چوواش، باشقیر، چینی، و ارمنی نیز هر یک بیش از یک میلیون نفر جمعیت دارند و آوارهای قفقازی، بلاروسی‌ها، آسی‌ها، آذربایجانی‌ها و قزاق‌ها از دیگر اقوام پرجمعیت روسیه هستند.

زبان رسمی روسیه، زبان روسی است؛ ولی ۲۷ زبان رسمی دیگر نیز در جمهوری‌ها و مناطق خودگردان این کشور وجود دارد. روسیه کشوری فدرال با تقسیمات کشوری پیچیده‌ایست و شامل ۸۳ واحد فدرال از جمله ۲۱ جمهوری خودگردان می‌شود. روسیه فرهنگ پربراری دارد و نویسندگان معروفی مانند تولستوی و داستایوفسکی روسی بوده‌اند.

روسیه تا پیش از قرن هجدهم یک حکومت نه چندان نیرومند در خاور اروپا بود و وسعت آن چندان زیاد نبود. تا اینکه در آغاز قرن ۱۸ میلادی و با اصلاحاتی که تزار پتر بزرگ انجام داد، این کشور به یک امپراتوری پهناور و نیرومند تبدیل شد. در سال ۱۹۱۷ انقلاب کمونیستی در این کشور به وقوع پیوست و نام کشور به «اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی» تغییر یافت. روسیه، با عنوان جمهوری فدراتیو روسیه شوروی، مهمترین و بزرگترین جمهوری در اتحاد جماهیر شوروی بود. در سال ۱۳۷۰ (۱۹۹۱) شوروی پس از جنگ سرد طولانی با غرب فروپاشید و فدراسیون روسیه به جای آن نشست.

واحد پول روسیه روبل است. روسیه با تولید ناخالص داخلی ۲۱۱۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۳ هشتمین اقتصاد بزرگ جهان (ششمین بر مبنای قدرت برابری خرید) بوده است. روسیه پس از فروپاشی شوروی به اقتصاد بازار روی آورده است و به منابع طبیعی عظیم خود متکی است. درآمد سرانه این کشور در سال ۲۰۱۳ بیش از ۱۸ هزار دلار (بر مبنای قدرت برابری خرید) که این کشور را در رتبه پنجاه و هفتم دنیا قرار می‌دهد. این کشور یکی از پنج عضو دائمی شورای امنیت سازمان ملل، عضو گروه هشت، شورای اروپا، سازمان تجارت جهانی، سازمان همکاری شانگهای و کشورهای مستقل همسود است.

اکنون ولادیمیر پوتین رئیس جمهور و دمیتری مدودف نخست وزیر روسیه است. سیاست کنونی روسیه، همکاری و عدم تنش با غرب و تلاش برای اتحاد کشور است؛ ولی به خاطر گسترش ناتو به شرق و پس از درگیری با گرجستان بر سر اوستیای جنوبی و الحاق کریمه به خاک خود، روابط روسیه و غرب به تیرگی گراییده است.

تاریخ روسیه به قرن چهاردهم میلادی بازمی‌گردد که قلمرو پادشاهی تجاری مسکو به عنوان بازیگر اصلی در بین چندین منطقه کوچکتر مشابه مطرح شد. ایوان چهارم، معروف به ایوان مخوف، نخستین حاکم مسکو بود که خود را تزار نامید. در سده هفدهم رومانف به حکومت روسیه دست یافتند و تا سیصد سال بعد بر این کشور حکومت کردند. پتر کبیر و کاترین کبیر از معروفترین این پادشاهان بودند که اصلاحات زیادی را در جهت مدرنیزاسیون این کشور به انجام رساندند.

در اوایل قرن بیستم، نارضایتی‌های عمیق در میان بخش‌های مختلف جامعه روسیه به اعتراضات گسترده‌ای در این کشور انجامید. در شرایطی که حاکمان کشور نسبت به درد و رنج توده‌های مردم بی تفاوت به نظر می‌رسیدند، جریان‌های سیاسی رادیکال در کشور قوت گرفتند. واقعه معروف به دوشنبه خونین در سال ۱۹۰۵، شکست از ژاپن در جنگ ۱۹۰۵ و شکست‌های این کشور در جنگ جهانی اول به این نارضایتی‌ها دامن زد. در سال ۱۹۱۷ انقلابی به رهبری حزب بلشویک، که در سال ۱۹۰۳ به رهبری لنین و تحت تأثیر آموزه‌های کارل مارکس تشکیل شده بود، به حکومت پادشاهی در این کشور پایان بخشید.

اوایل حکومت لنین با جنگ داخلی علیه حامیان سلطنت همراه بود و پس از مدتی رقابت برای جانشینی لنین شدت گرفت. وی در سال ۱۹۲۴ درگذشت و استالین در سال ۱۹۲۹ به رهبری بلامنازح حزب کمونیست شوروی دست یافت. سیاست‌های استالین به صنعتی‌سازی سریع کشور انجامید اما حکومت او با حجم غیرمنتظره‌ای از پاکسازی‌های سیاسی، تبعیدهای دسته‌جمعی و حبس و زندان همراه بود. در ژوئن ۱۹۴۱ آلمان به شوروی یورش برد و جنگی چهارساله درگرفت که ۲۷ میلیون شهروند شوروی در آن جان باختند. روسیه در جنگ جهانی دوم پیروز شد و کنترل سیاسی بیشتر قلمرو اروپای شرقی و مرکزی را برای خود تضمین کرد. استالین تا زمان مرگش در سال ۱۹۵۳ در قدرت باقی‌ماند. در این دوران حزب کمونیست با استفاده از دستگاه امنیتی عظیم خود بر تمام جنبه‌های زندگی حیات اجتماعی جامعه تسلط یافت و شوروی با پرداخت بهایی گزاف از حیات انسان‌ها به یک ابرقدرت صنعتی و نظامی تبدیل شد.

خروشچف جانشین استالین تلاش کرد تا جنبه‌های بی‌رحمانه حکومت استالین را افشا کرده و در عین حال بخش‌های کلیدی حکومت کمونیستی را حفظ کند. وی سانسور را در جامعه کاهش داده و سیاست خارجی همزیستی مسالمت‌آمیز با غرب را در پیش گرفت اما با سرکوب قیام سال ۱۹۵۶ مجارستان سلطه شوروی بر دولت‌های دست‌نشانده این کشور ادامه یافت. با این حال دستگاه حزبی اعتماد خود را به وی از دست داده و اعتبار خروشچف در پی نحوه مواجهه او با بحران موشکی ۱۹۶۲ کوبا کاهش یافت. خروشچف در سال ۱۹۶۴ در یک کودتای حزبی ساقط شد. در دوران برژنف جانشین خروشچف، شرایط زندگی برای توده‌های مردم قابل پیش‌بینی‌تر و مناسب‌تر شد اما سرکوب سیاسی ادامه یافت. با این حال با توجه به کاهش رشد اقتصادی و سربرآوردن مشکلات اجتماعی دوران برژنف به «عصر رکود» معروف شد. از سال ۱۹۷۹ شوروی در جنگی طولانی و خونبار در افغانستان درگیر شد. یک نسل کامل قربانی جنگ شوروی در افغانستان شدند.

جغرافیا

کشور روسیه در آسیای شمالی و اروپای خاوری واقع است و با اقیانوس آرام شمالی و اقیانوس منجمد شمالی؛ و نیز با دریای خزر، دریای سیاه، و دریای بالتیک مرز آبی دارد. روسیه با ۱۴ کشور آسیایی و اروپایی مرز زمینی دارد و با کشورهای پیرامون دریای برینگ، دریای ژاپن، دریای خزر، دریای سیاه، و دریای بالتیک ارتباط دریایی دارد.

همسایگان زمینی روسیه عبارتند از:

در جنوب خاور (آسیا): کره شمالی، چین، مغولستان، و قزاقستان

در جنوب باختر (قفقاز): جمهوری آذربایجان و گرجستان

در باختر (اروپا): اوکراین، بلاروس، لتونی، استونی، فنلاند، و نروژ؛ و در بخش جدامانده کالینینگراد با کشورهای لیتوانی و لهستان.

ساعت

روسیه ۹ منطقه زمانی دارد. از کالنینگراد (بخش اروپایی روسیه) که ۱ ساعت از وقت مسکو عقبتر است تا ماگادان (شرق روسیه) که ۸ ساعت از وقت مسکو جلوتر است.

شهرهای روسیه:

Moscow مسکو

Saint Petersburg سن پترزبورگ

Novosibirsk نووسیبیرسک

Yekaterinburg یکاترینبورگ

Nizhny Novgorod نیژنی نووگورود

Samara سامارا

Kazan قازان

Omsk امسک

روسیه دارای جاذبه‌های تاریخی و اکوتوریستی فراوانی است

تعدادی از جاذبه‌های تاریخی: روسیه از جمله کشورهایی است که از استقبال توریستان و جهانگردان برخوردار است. از جمله جاذبه‌های توریستی روسیه می‌توان به این موارد اشاره کرد: متروی مسکو، ساختمان‌های هفت خواهر، مجسمه مایاکوفسکی، مجسمه‌های لنین، میدان سرخ، موزه جنگ، پارک پیروزی، مقبره ولادیمیر لنین، مجموعه کرملین